

A destacar

Humanitzar les TIC
Reflexions des d'Amèrica Llatina sobre la Societat de la Informació

Humanitzar les TIC Reflexions des d'Amèrica Llatina sobre la Societat de la Informació

Lourdes Feria

Coordinadora de Tecnologies d'Informació. Universidad de Colima

<lferia@ucol.mx>

<www.ucol.mx/CGSTI>

A mesura que adquirim més coneixements,
les coses no es fan més comprensible,
sinó més misterioses.

Albert Schweitzer (1875-1965)

Resum

Es fa una breu descripció de la realitat de les TIC en l'actual societat del coneixement, especialment en els països en desenvolupament, a partir de les conclusions de la darrera Cimera Mundial de la Societat de la Informació (CMSI). Es comparen les dades oficials presentades a la trobada amb la realitat d'Amèrica Llatina i els esforços realitzats a Mèxic per evitar el trencament digital i com a primer pas per a humanitzar les TIC.

Es repassa el rol de les biblioteques en la societat de la informació a partir del *Manifest d'Alexandria sobre biblioteques* i s'exposa l'ampli treball fet a la Universidad de Colima, Centre UNESCO a Mèxic, com a referent llatinoamericana en l'àmbit de les TIC.

S'inclou un annex sobre temes clau extrets de l'informe *Cap a les societats del coneixement* presentat a la cimera i una relació de dades i xifres que documenten el treball.

Paraules clau:

TIC, societat de la informació, societat del coneixement, democràcia electrònica, condicions socials, trencament digital, països en desenvolupament, participació ciutadana, biblioteques, Amèrica Llatina, Universidad de Colima, Cimera Mundial de la Societat de la Informació (CMSI), Manifest d'Alexandria sobre les biblioteques, Universitat de Colima

Humanizar las TIC: Reflexiones desde América Latina sobre la Sociedad de la Información

Resumen

Se realiza una breve descripción de la realidad de las TIC en la actual sociedad del conocimiento, especialmente en los países en desarrollo, a partir de las conclusiones de la última Cumbre Mundial de la Sociedad de la Información (CMSI). Se comparan los datos oficiales presentados en el encuentro con la realidad de América Latina y los esfuerzos realizados en México para evitar la brecha digital como primer paso para humanizar las TIC.

Se repasa el papel de las bibliotecas en la sociedad de la información a partir del *Manifiesto de Alejandría sobre las bibliotecas* y se expone el extenso trabajo realizado en la Universidad de Colima, Centro UNESCO en México, como referente latinoamericano en el ámbito de las TIC. Incluye un anexo sobre temas clave extraídos del informe *Hacia las sociedades del conocimiento* presentado en la cumbre y una relación de datos y cifras que documentan el trabajo.

Palabras clave:

TIC, sociedad de la información, sociedad del conocimiento, democracia electrónica, condiciones sociales, brecha digital, países en desarrollo, participación ciudadana, bibliotecas, América Latina, Universidad de Colima, Cumbre Mundial de la Sociedad de la Información (CMSI), Manifiesto de Alejandría sobre las bibliotecas, Universidad de Colima

Humanizing TICs: Reflections from Latin America on Information Society

Abstract

A brief description of the reality of TICs is made in the present information knowledge society, especially in developing countries, from the conclusions of the last World-wide Summit of the Information Society (CMSI). The official data presented in the encounter are compared with the reality of Latin America and the efforts made in Mexico to avoid the digital breach as a first step to humanize the TIC.

The role of libraries in the society of information is reviewed from *Manifesto of Alexandria on the libraries* and the extensive work made in the University of Colima, UNESCO Center in Mexico, as a Latin American referent in TICs. It includes an annex on key subjects extracted of the report «Towards the societies of knowledge» presented in the summit and a relation of data and numbers that document the work.

Keywords

TIC, information society, knowledge society, electronic democracy, social conditions, digital breach, developing countries, citizen participation, libraries, Latin America, Universidad de Colima, World-wide Summit of the Information Society, Manifiesto of Alexandria on libraries

1. Societats de coneixement

A l'aeroport de Tunis continuaven arribant els assistents a la Cimera Mundial de la Societat de la Informació (CMSI). La calidesa i l'hospitalitat d'aquell lloc eren més que evidents, ja que encara a altes hores de la matinada centenars de persones treballaven mostrant llurs millors somriures sota les seves mirades d'ulleres profundes com personatges de *Les mil i una nits*. El propòsit d'aquella cimera, que tingué lloc del 16 al 18 de novembre del 2005 i en la qual participaren més de setze mil delegats provinents de 176 països, era reflexionar sobre una societat de la informació centrada en l'ésser humà i cercar solucions per impulsar-la sense excloure'n ningú.

S'ha anomenat *societats basades en el coneixement* les societats en què la producció, la difusió i l'aplicació del coneixement és el principi de l'organització de tots els aspectes de l'activitat humana. «No es limita a economia del coneixement, ja que no té res a veure amb la comercialització. Es tracta més aviat de la manera en què el coneixement pot contribuir als canvis socials i econòmics i a les transformacions per al desenvolupament. És la societat en què el coneixement es fa accessible a un ampli segment de la societat que en el seu moment estarà preparada per a assimilar-lo i utilitzar-lo. L'educació és important per preparar ciutadans que comptin amb les eines necessàries i el *know how* per utilitzar el coneixement en la vida diària».¹

En la societat del coneixement, la presència de les tecnologies d'informació i comunicació (TIC) constitueix una transformació radical en la nostra representació tradicional dels sistemes. La web sembla que constitueix el nucli, el ciberespai sembla que es converteix en un immens experiment d'expressió i només necessitem un ordinador... aparentment. Per què només aparentment? Perquè per poder aprofitar els beneficis de la tecnologia és absolutament necessari tenir les habilitats de llegir i d'escriure i cal tenir un nivell mínim d'alfabetit-

zació digital i la capacitat d'administrar el coneixement. Tanmateix, a molts països aquests aspectes estan subdesenvolupats; més encara, una tercera part del planeta no disposa d'energia i la meitat de la població no té telèfon.

2. Les TIC a l'Amèrica Llatina

Els estudis anuals sobre *e-readiness* preparats per l'Economist Intelligence Unit² per monitorar els 65 països amb més capacitat TIC³ mostren que els països llatinoamericans apareixen amb prou feines a la meitat de la taula, amb Xile⁴ i Mèxic en les millors posicions del 2004 al 2006 (posicions 21 a 25). Aquesta situació és el resultat de problemes com ara l'accés desigual, la manca d'infraestructures i una base de coneixement en etapes inicials. Aquests països estan intentant reduir la bretxa digital invertint en tecnologia punta i implementant polítiques públiques orientades a la promoció de l'ús de les TIC.

El nombre de propietaris de PC encara és reduït i el cost de les connexions d'ample de banda es manté alt a la regió, tot i que les connexions d'aquest tipus s'han incrementat. En conseqüència, no més del 4% d'usuaris remots aconseguiren connectivitat l'any 2005. Països com el Brasil, Mèxic i l'Argentina estan creixent ràpidament pel que fa a telefonia mòbil i Internet. Cal remarcar que les polítiques governamentals han ajudat a millorar la capacitat instal·lada. *The Economist* posa de relleu el cas de Mèxic, on s'han obert pels volts de set mil centres digitals comunitaris que ofereixen accés públic a Internet al país.⁵ El cas de l'Argentina també és important, ja que s'ha aprovat fa poc un conjunt de lleis que tenen l'objectiu de promoure la indústria local de programari. Finalment, és interessant observar en els resultats corresponents al 2006 el gran impuls que governs com els del Brasil i del Perú estan donant a l'ús del programari lliure.

1. Abdala Buhutana, *The role of higher education in the construction of knowledge societies: challenges for Unesco*. p. 4. (Round table on the role of UNESCO in the construction of knowledge societies through the Unitwin/UNESCO Chairs Programme, *Main working document*. Tunis, 18 november 2005 [Unesco at the World Summit on the Information Society, Tunis, Tunisia, 16-18 November 2005]).

2. The Economist Intelligence Unit, *The 2005 e-readiness rankings: a white paper from the Economist Intelligence Unit* / written in co-operation with the IBM Institute for Business Value (Londres, 2005).

3. *E-readiness* no només fa referència al nombre d'ordinadors o servidors, sinó també a la capacitat dels ciutadans d'utilitzar les tecnologies de manera fluida, a la transparència dels sistemes legals i corporatius dels països, i a l'enfocament dels governs pel que fa a la promoció de l'ús de les tecnologies digitals.

4. En aquest diagnòstic apareixen aquests altres països de la regió: Mèxic (36), Brasil (38), Argentina (39), Jamaica —que hi apareix per primera vegada— (41), Veneçuela (45), Colòmbia (48), Perú (50) i Equador (55).

5. D'acord amb l'*Internet World Stats*, portal que recull estadístiques d'ús i població de la xarxa, Mèxic ocupa el 15è lloc entre els vint països amb més usuaris d'Internet. Segons aquestes estimacions, té 16.995.000 d'usuaris d'Internet, el 16,2 % de la població total del país, xifra que el situa per davant de l'Índia, de la Xina, de Turquia i del Brasil. Els internautes mexicans representen l'1,7 % del total mundial. Els Estats Units ocupen la primera posició amb 205.326.680 d'usuaris, el 68,6 % dels seus habitants, xifra que representa el 20,1 % dels internautes mundials (Font: *Boletín política digital*, 19 jul. 2006).

3. La Cimera

Davant d'aquest panorama es plantegen moltes preguntes. Ens estem apropiant realment de la tecnologia? Poden aspirar els nostres països a participar àmpliament en aquest món digital? La seva anàlisi fou el gran tema de la cimera de Tunis, que més que una reunió sobre TIC fou una «cimera del desenvolupament».

Aquest gran fòrum mundial, la primera fase del qual tingué lloc a Ginebra l'any 2003, se celebrà del 16 al 18 de novembre i la seva tasca fou definir estratègies per millorar l'accessibilitat i les tecnologies de la informació. La seva celebració fou la culminació de molts mesos de consultes i de negociacions entre els estats membres, els experts de les Nacions Unides, el sector privat i els representants no governamentals, i per primera vegada en la història de les cimeres de Nacions Unides la societat civil i el sector privat han estat considerats com aliats actius per als processos de la CMSI, a l'igual dels governs i els organismes internacionals. El més interessant d'aquesta activitat és que es plantejà com una cimera de solucions i per això tingué com a resultat dos documents: el *Document de Tunis* i l'*Agenda de Tunis per a la Societat de la Informació*.

En el seu discurs inaugural, el senyor Yoshio Utsumi, secretari general de la Unió Internacional de Telecomunicacions (UIT), parlà amb molta emoció de la visió compartida que es generà a la reunió de Ginebra per una societat de la informació centrada en l'ésser humà de la qual ningú no en quedés exclòs. D'aquí que a partir de Tunis s'obri un nou capítol: la posada en pràctica d'aquesta visió, i encara que la bretxa

entre *inforics* i *infopobres* no serà fàcil de reduir, hem de començar a trencar el cercle viciós d'alguna manera. Si tenim la capacitat de crear una nova generació de persones més educades i alfabetitzades digitalment, propiciarem una dinàmica de *guanyar-guanyar*. Equipar i enfortir els països en desenvolupament no ha de ser només un discurs humanitari.

Alguns estats membres i governs locals respongueren ràpidament amb la creació del Fons de Solidaritat Digital. A més, l'interessant és que la Cimera ha estat un procés en el qual no només participaren els de sempre (organismes internacionals i funcionaris d'alt nivell), sinó que també hi participaren les empreses i la societat civil.

Kofi Annan, que era llavors director general de l'Organització de les Nacions Unides, instà els països desenvolupats a donar suport a les societats més pobres i digué que la societat de la informació és aquella en la qual la capacitat humana s'amplia, es construeix, s'alimenta i s'allibera, que permet l'accés de les persones a les eines i les tecnologies que necessiten, amb l'educació i l'entrenament per utilitzar-les eficaçment i afavorint aliances i plataformes eficaces.

La cimera de Tunis comptà a més amb l'exposició «ICT 4 all» (TIC per a tothom), amb més de 300 estands dels cinc continents en què es mostraren solucions per a tots els sectors. A l'entorn de la Cimera hi hagué també 309 esdeveniments paral·lels i taules rodones d'alt nivell. Propostes realistes en els espais de trobada i aliances que han obert àmplies perspectives de cooperació en matèria de tecnologies de la informació per a l'establiment d'una aliança internacional multilateral amb el sector privat que involucri països del nord i del sud.

4. Les biblioteques

Alex Byrne, president de la Federació Internacional d'Associacions i Institucions Bibliotecàries (IFLA), que representa més de cinc-centes mil biblioteques i 2,5 bilions d'usuaris arreu del món, posà de manifest que els bibliotecaris «estem compromesos amb l'infant que obre el seu primer llibre o que clica al seu primer lloc web, amb l'estudiant que investiga sobre un tema, amb el professional que construeix la seva carrera, amb l'agricultor que vol ser més competitiu, amb l'investigador que utilitza les revistes electròniques per cercar un nou producte o un tractament per una malaltia i amb totes les persones la vida de les quals ha canviat gràcies a l'accés ràpid a informació precisa i fiable en qualsevol format» i que, per tant, per poder avançar en l'agenda de Tunis l'IFLA treballà en el *Manifest d'Alexandria sobre les Biblioteques: la Societat de la Informació en Acció*.⁶

El *Manifest* reconeix que els serveis de biblioteca i d'informació són essencials per a contribuir a una societat de la informació incloent i subratlla que les biblioteques són un element crític per a la promoció de l'agenda per al desenvolupament i ajuden a l'assoliment de les Metes de Desenvolupament per al Mil·lenni, fins i tot pel que fa a la reducció de la pobresa. A més, l'IFLA féu una crida als governs de tot el món perquè:

- inverteixin en serveis bibliotecaris i d'informació com a elements vitals en les estratègies, les polítiques i els pressupostos de la societat de la informació.
- promoguin l'accés obert a la informació, reconeixin la importància de l'alfabetització informacional i donin un suport vigorós a les estratègies per a formar una població alfabetitzada i habilitada que pugui avançar en la societat global de la informació i beneficiar-se'n.

5. Local/global

La Universidad de Colima és Centre UNESCO de Tecnologies de la Informació des de 1995. És per això que, en el marc de la cimera, participà convidada per l'organisme esmentat a la taula rodona «On the Construction of Knowledge Societies» organitzada per la Division of Higher Education de la UNESCO. La taula rodona tingué lloc el divendres 18 de novembre, la inaugurà el senyor Matsuura i durant tot el matí s'hi presentà un panorama de les activitats de les càtedres de noves tecnologies de la informació a les regions de la UNESCO. Set càtedres de tecnologia havíem elaborat prèviament un diagnòstic per expressa sol·licitud (em correspongué Amèrica Llatina) i en tots els casos plantejarem recomanacions per a potenciar la fortalesa de les càtedres d'acord amb els valors que volem potenciar.

Els titulars de les càtedres vam fer pràcticament les mateixes recomanacions: la necessitat de trobar maneres d'obtenir recursos; gairebé tots parlarem de finançament; també férem èmfasi en la necessitat d'augmentar la visibilitat, d'establir més aliances i de millorar la comunicació amb els governs dels nostres països, i també entre les càtedres i amb les oficines de París. Durant la recerca de solucions es va arribar a la conclusió que no és possible pensar en «un vestit d'una única talla».

El senyor George Hadad parlà amb molta energia i passió del que estan cercant que sigui el nou rostre de les càtedres UNESCO, i plantejà la formació de la Fundació Càtedras per donar suport als projectes, de manera que sense «esperar miracles per part de la UNESCO puguem fer més amb vostès que formen part d'aquest nou moment de les Càtedres. [...] Vostès, com a *partners* nostres, són la garantia del nostre èxit.»

6. La versió completa d'aquest document es pot descarregar del lloc web de l'IFLA. Inclou els estatuts clau de la organització, la Reunió d'Experts en Alfabetització Informacional i la Conferència de Directors de Biblioteques Nacional (<http://www.ifla.org/III/wsis/AlexandriaManifesto.html>).

Finalment, Peter Smith, assistent del director en temes d'educació, tancà la sessió emfasitzant «que les institucions que sobreviuen són les que aporten alguna cosa de diferent per a la societat, alguna cosa que aquella societat necessita i no ha pogut fer per ella mateixa. Vostès, per això mateix, sobreviuen i són valuoses per a la universitat que les acull». Insistí en la retroalimentació necessària amb les oficines de París i digué que no sempre la reben, però que hi havia càtedres —com ara les representades per les més de cinquanta persones reunides llavors— que volien escoltar i ser escoltades, que aquell era el mòbil de la nova visió presentada per George Hadad. També remarcà que l'experiència de totes les càtedres és important perquè ells treballin millor com a part del seu equip.

També va suggerir que es revisés el treball d'ORBICOM *Digital divide*, que representa un resultat concret en la creació d'un nou coneixement i que porta el discurs a temes ben pràctics com ara els indicadors. Convidà tothom també a revisar el *Global learning portal*, «una plataforma dinàmica en la qual estan treballant per propiciar noves formes de comunicació».

És un fet que, per al món en desenvolupament, no serà una tasca fàcil tancar la bretxa entre *inforics* i *infopobres*. El repte és molt gran i caldrà cercar més equitat i si a més tenim la capacitat de crear una nova generació de persones més educades i alfabetitzades digitalment ens estarem enfortint tots plegats. Enfortir els països en via de desenvolupament ha de ser una realitat i no només un discurs humanitari: l'Agenda de Tunis i el Programa d'acció⁷ que emanaren de la cimera del 2005 s'ha de portar a la pràctica i han de donar resultats.

La porta a un futur digital només està entreoberta i cap de nosaltres pot obrir-la sol del tot. El repte és fer-ho posant-hi l'espalla, interoperant, generant canvis en vells esquemes burocràtics i en la consciència col·lectiva; tots junts, amb la força de la imaginació i de l'energia col·lectives, amb una visió que sumi forces, guiada per l'intent inflexible de fer les TIC més humanes.

7. http://www.itu.int/wsis/documents/doc_multi.asp?lang=es&id=2266|2267

Annex 1

Temes clau de l'Informe Mundial «Hacia las sociedades del conocimiento»

Presentat a la Cimera Mundial Sobre la Societat de la Informació

Només l'11% dels habitants del món té accés a Internet i el 90% d'aquests viuen a països industrialitzats.

- Responsabilitat dels governs:
 - ampliar l'educació per a tothom
 - fomentar l'accés comunitari a les tecnologies de la informació i la comunicació
 - millorar l'aprofitament compartit dels coneixements científics a escala internacional

Per reduir la bretxa digital i la bretxa cognitiva entre nord i sud

- Bretxa N-S:
 - països rics: amb gran potencial d'investigació i innovació, sistemes educatius eficaços i centres del coneixement i de la cultura accessibles a la immensa majoria de ciutadans.
 - països no rics: els sistemes educatius són deficients, les institucions d'investigació no tenen recursos i el potencial de coneixement està greument afectat per la fuga de cervells.
- Què cal per a la construcció de societats del coneixement?
 - accés a la informació
 - llibertat d'expressió
 - respecte a:
 - la diversitat cultural
 - al coneixement autòcton i tradicional:
 - valor inestimable (agricultura, salut, desenvolupament espiritual).

El cost de la ignorància és molt més alt que el de l'educació i el de l'aprofitament compartit del coneixement.

Annex 2. Quadres

Quadre 1

Agenda de Tunis

Línies d'acció de la Cimera Mundial (versió en castellà)

- C1. El papel de los gobiernos y de todas las partes interesadas en la promoción de las TIC para el desarrollo
- C2. Infraestructura de la información y la comunicación
- C3. Acceso a la información y al conocimiento
- C4. Creación de capacidades
- C5. Creación de confianza y seguridad en la utilización de las TIC
- C6. Entorno habilitador
- C7. Aplicaciones de las TIC
 - Cibergobierno
 - Cibernegocio
 - Ciberenseñanza
 - Cibersalud
 - Ciberempleo
 - Ciberecología Ciberagricultura Ciber-ciencia
- C8. Diversidad e identidad culturales, diversidad lingüística y contenido local
- C9. Medios de comunicación
- C10. Factores éticos de la sociedad de la información
- C11. Cooperación internacional y regional

Quadre 2

La Cimera en xifres

- Més de 30.000 participants inscrits, dels quals 23.000 acudiren al Palais du Kram.
- La participació del sector privat en aquesta ocasió fou molt més important que la que hi hagué a la primera fase de la Cimera a Ginebra.
- La presència de les agències multinacionals més grans representades pels seus presidents (35) o vicepresidents (45).
- 328 expositors que representaven 64 països.
- 100 convenis de cooperació i d'associació.
- Més de 60.000 visitants als estands de l'exposició.
- 50 caps d'estat i de govern anaren a la Cimera.
- 6.500 representants de la societat civil.
- 1.100 representants dels mitjans de comunicació.
- 309 esdeveniments paral·lels (taules rodones, col·loquis, seminaris, etc.).
- Més de 46 reunions preparatòries, 11 de regionals i 29 de temàtiques organitzades en 29 països.

Quadre 3

E-readiness 2005 per regió (en escala de 10)

Amèrica del Nord	8,38
Europa occidental	7,87
Àsia-Pacífic	5,60
Europa central i de l'Est	4,85
Amèrica Llatina	4,74
Orient Mitjà i Àfrica	4,4

Quadre 4

TIC per al Desenvolupament a la Càtedra UNESCO de la Universidad de Colima

- 1.500 usuaris del programari de gestió bibliotecària SIABUC.
- Entrenament en línia a biblioteques nacionals de 36 països de la regió.
- 12 acadèmies per a la formació d'especialistes en telecomunicacions.
- 1 laboratori de realitat virtual i 3D.
- 500 publicacions electròniques en catàleg.
- 12 biblioteques digitals en línia.
- 1 metacercador per a recursos acadèmics de lliure accés.
- 5 plataformes informàtiques per a ús en institucions de la regió llatinoamericana i caribenya:
 - Educació a distància
 - Gestió de biblioteques
 - Biblioteques digitals
 - Arxius digitals
 - Museus digitals.
- 200 cursos en línia.
- 1 xarxa llatinoamericana de voluntaris en TIC (12 universitats).
- 1 fòrum internacional anual per a la reflexió i l'actualització sobre les TIC.
- Participació en el grup nacional per a l'avaluació de competències en TIC.
- Participació en l'Advisory Board del grup Dublín Core per a l'estàndard mundial de metadades.

Quadres 5a i 5b

Rangs mundials d'e-readiness el 2005

Economist Intelligence Unite-readiness rankings, 2005

2005 e-readiness rank (of 65)	2004 rank	country	2005 e-readiness score (of 10)*	2004 score	2005 e-readiness rank (of 65)	2004 rank	country	2005 e-readiness score (of 10)*	2004 score
1	1	Denmark	8.74	8.28	34	39(tie)	Slovakia	5.51	5.33
2	6	US	8.73	8.04	35	33	Malaysia	5.43	5.61
3	3	Sweden	8.64	8.25	36	39(tie)	Mexico	5.21	5.33
4	10	Switzerland	8.62	7.96	37	34	Latvia	5.11	5.60
5	2	UK	8.54	8.27	38	35	Brazil	5.07	5.56
6 (tie)	9	HongKong	8.32	7.97	39	37	Argentina	5.05	5.38
6 (tie)	5	Finland	8.32	8.08	40	38	Lithuania	5.04	5.35
8	8	Netherlands	8.28	8.00	41	n/a	Jamaica**	4.82	n/a
9	4	Norway	8.27	8.11	42	42	Bulgaria	4.68	4.71
10	12	Australia	8.22	7.88	43	45	Turkey	4.58	4.51
11	7	Singapore	8.18	8.02	44	43	Thailand	4.56	4.69
12 (tie)	11	Canada	8.03	7.92	45	44	Venezuela	4.53	4.53
12 (tie)	13	Germany	8.03	7.83	46	48	Saudi Arabia	4.38	4.38
14	12	Austria	8.01	7.68	47	50	Romania	4.19	4.23
15	16	Ireland	7.98	7.45	48	41	Colombia	4.18	4.76
16	19	New Zealand	7.82	7.33	49	46	India	4.17	4.45
17	17	Belgium	7.71	7.41	50	47	Peru	4.07	4.44
18	14	S. Korea	7.66	7.73	51	49	Philippines	4.03	4.35
19	18	France	7.61	7.34	52	55	Russia	3.98	3.74
20	22	Israel	7.45	7.06	53	51	Egypt	3.90	4.08
21	25	Japan	7.42	6.86	54	52(tie)	China	3.85	3.96
22	20	Taiwan	7.13	7.32	55	56	Ecuador	3.83	3.70
23	21	Spain	7.08	7.20	56	52(tie)	Sri Lanka	3.80	3.96
24	23	Italy	6.95	7.05	57	54	Ukraine	3.51	3.79
25	24	Portugal	6.90	7.01	58	58	Nigeria	3.46	3.44
26	26	Estonia	6.32	6.54	59	57	Iran	3.08	3.68
27	31	Slovenia	6.22	6.06	60	59	Indonesia	3.07	3.39
28	27 (tie)	Greece	6.19	6.47	61	60	Vietnam	3.06	3.35
29	27 (tie)	Czech Republic	6.09	6.47	62	63	Kazakhstan	2.97	2.60
30	30	Hungary	6.07	6.22	63	61	Algeria	2.94	2.63
31	29	Chile	5.97	6.35	64	62	Pakistan	2.93	2.61
32 (tie)	36	Poland	5.53	5.41	65	64	Azerbaijan	2.72	2.43
32 (tie)	32	South Africa	5.53	5.79					

© The Economist Intelligence Unit 2005

Ostatal differences between our 2005 and 2004 scores mainly reflect changes we have introduced in our methodology. Jamaica is new to the annual rankings and was not ranked in 2004. Source: Economist Intelligence Unit, 2005.